

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2021

tijdvak 3

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

1 maximumscore 1

1 = hogedrukgebied
2 = lager

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

2 maximumscore 1

aanlandige wind

Het juiste argument is:

De lagere temperatuur aan de kust wordt veroorzaakt doordat het zeewater in april nog koud is.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met het juiste argument.

3 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de zon een grotere invalshoek heeft in Spanje, waardoor een bundel zonnestralen een kleiner oppervlak verwarmt dan in Nederland.

4 maximumscore 1

druppelirrigatie

Juiste argumenten voor druppelirrigatie zijn:

- Er is minder verdamping dan bij oppervlakte-irrigatie.
- De kans op verzilting is kleiner dan bij oppervlakte-irrigatie.
- Druppelirrigatie in drogere gebieden is duurzamer dan oppervlakte-irrigatie. / Bij druppelirrigatie is minder water nodig dan bij oppervlakte-irrigatie.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 2 P = 3 Q = 1 R = 2	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
6	maximumscore 1 1 = stuwingsregen 2 = zee	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
7	maximumscore 1 1 = onjuist 2 = juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
8	maximumscore 1 De juiste volgorde is: 2 - 1 - 3	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij een geheel juiste volgorde.</i>	
9	B	
10	maximumscore 2 Juiste verklaringen zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> Vanuit de klimaatfactor breedteligging: Chicago ligt op een hogere breedte/verder van de evenaar dan Houston en daar is het temperatuurverschil tussen winter en zomer groter dan op lagere breedte/dichter bij de evenaar 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Vanuit de klimaatfactor afstand tot zee: Chicago ligt verder van zee en heeft daardoor minder de matigende invloed van zee dan Houston 	1
11	B	

Vraag	Antwoord	Scores
12	maximumscore 2 Juiste gevolgen zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> • zeespiegelstijging / De kans op overstromingen in Florida wordt groter • De kans op een (heftige) orkaan neemt toe (door opwarming van het oceaanwater). / De kans op extreem weer in Florida neemt toe (door opwarming van het oceaanwater) 	1 1
13	maximumscore 1 Nevada heeft minder bewolking / meer zonuren / vaker te maken met een hogedrukgebied dan Florida. / Nevada heeft (grotendeels) een woestijnklimaat en Florida heeft een zeeklimaat met neerslag in alle jaargetijden/met veel bewolking.	
14	maximumscore 1 De orkaan wordt niet meer gevoed door het warme oceaanwater.	
15	maximumscore 1 Tijdens een storm wordt extra zeewater opgestuwd waardoor de rivier haar water niet meer kwijt kan / waardoor overstromingen ontstaan.	
16	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat mensen niet kunnen of willen evacueren. Voorbeelden van een juist antwoord zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> – Er zijn onvoldoende vervoermiddelen beschikbaar. / Niet iedereen heeft een auto. – Mensen willen hun bezittingen niet achterlaten / zijn bang voor plunderingen. – Vanuit hun risicoperceptie denken mensen dat het wel mee zal vallen en willen daarom niet vertrekken. – Mensen die slecht ter been zijn, kunnen niet vertrekken. 	

Water

17 maximumscore 1

1 = onjuist

2 = onjuist

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

18 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat er 's nachts minder water verdampt dan overdag.

Vraag	Antwoord	Scores
26	maximumscore 2	
	• In het zuidoosten is door aanvoer door rivieren meer water beschikbaar (dan in het noordoosten)	1
	• Er valt meer neerslag in het zuidoosten (dan in het noordoosten)	1
27	D	
28	maximumscore 2	
	1 = Turkije	
	2 = hoog	
	3 = af	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
29	maximumscore 2	
	• De juiste natuurlijke omstandigheid is: In Egypte valt de minste neerslag	1
	• Een juist demografisch argument is: Een land met meer inwoners zou meer water toebedeeld kunnen krijgen	1
30	A	

Bevolking en ruimte

31 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- betere medische wetenschap
- gezondere levensstijl
- betere zorg
- Het werk is fysiek minder zwaar geworden.

32 maximumscore 1

1 = groter

2 = toe

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

Vraag	Antwoord	Scores
33	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • (bevolkingsdiagram) 1 • Voorbeelden van een juist argument zijn: <ul style="list-style-type: none"> – De stad Utrecht heeft de grootste groep 20 - 29 jaar. – Utrecht is een studentenstad. – Naar een grote stad trekken veel jonge mensen. 	1 1
34	maximumscore 1	
	1 = onjuist 2 = juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
35	D	
36	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een positief demografisch gevolg zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Vluchtelingen zijn relatief jong. / minder ontgroening – De vergrijzing neemt af. – Het arbeidspotentieel neemt toe. • Voorbeelden van een negatief economisch gevolg zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Opvang van vluchtelingen kost veel geld. – De overheidsuitgaven aan uitkeringen/scholing nemen toe. 	1 1
37	maximumscore 1	
	Het cultuurcentrum ligt in het centrum / is gemakkelijk te bereiken.	
38	maximumscore 1	
	1 = juist 2 = juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
39	maximumscore 1	
	Voorbeelden van een economisch nadeel zijn: <ul style="list-style-type: none"> – afname van de beroepsbevolking – toenemende kosten van de zorg 	
40	maximumscore 1	
	de eenkindpolitiek	
41	C	

Vraag	Antwoord	Scores
42	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = oosten 2 = maakindustrie 3 = Midden-China</p>	
	<p>indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist</p>	<p>2 1 0</p>
43	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de stad Anqing (vergaande) keuzes moet maken omdat de grond erg schaars is.</p>	
44	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste redenen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het voorzieningenniveau in de huizen in de oude wijken voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. – De oude wijken zijn brandgevaarlijk. – De oude wijken zijn slecht bereikbaar. / De infrastructuur is onvoldoende. – De grondprijzen in het centrum zijn hoog en daardoor heeft de gemeente hier liever hoogbouw. 	
	<p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>
45	<p>maximumscore 1</p> <p>geen smog</p> <p>Juiste argumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Er was een matige wind. – Het was zonnig/onbewolkt. 	
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i></p>	

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 12 juli.

6 Bronvermeldingen

bron 1 en 2	resp. KNMI.nl, 2018 en KNMI Klimaatdata en Advies, 2010
bron 3, 7, 10	eigen archief: Cito/CvTE
bron 4	buienradar.nl, 08-04-2018
bron 5	vrij naar: De Kleine Bosatlas, 61e ed., kaart 76B
bron 6	foto 1, foto 2 en foto 3: Shutterstock
bron 8, 16	vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed., resp. kaart 120-121, kaart 205
bron 9	vrij naar: klimadiagramme.de
bron 11	foto 1: Shutterstock; foto 2: www.taketours.com ; foto 3: www.weltwald.de
bron 12	sudolife.org
bron 13	vrij naar: klimadiagramme.de
bron 14, 28, 31	eigen archief: Cito/CvTE
bron 15	Shutterstock
bron 17	vrij naar: www.ecotopia.com
bron 18	vrij naar: www.nu.nl , 08-10-2017
bron 19	vrij naar: https://serc.carleton.edu , 05-01-2006
bron 20	vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed., p.35 kaart A2
bron 21	vrij naar: Wouter Baan, 14-08-2018, via www.boerenbusiness.nl
bron 22	vrij naar: De Bosatlas van Nederland Waterland, p.95 kaart F1 en F2
bron 23	vrij naar: https://slideplayer.nl/slide/2209333
bron 24, 27	vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed., resp. p.43 kaart A, kaart 165
bron 25	vrij naar: Cartografie Maps4news, Rik Bors via Gelderlander.nl , 13-01-'18
bron 26	twitter.com/nos
bron 29, 30	vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed., resp. p.151 kaart B, kaart 148
bron 32	vrij naar: De Kleine Bosatlas, 61e ed., p.144 kaart A
bron 33	vrij naar: https://aaportfolioangeliquespilstyns.weebly.com/stagelesaa_4tw_04-11_ppt.pdf , p.18
bron 34	vrij naar: CBS via rtlnieuws.nl , 08-09-2015
bron 35	vrij naar: www.volksgezondheidsmonitor.nl/bevolkingssamenstelling-aantal-inwoners-utrecht/page365.html
bron 36, 46	eigen archief: Cito/CvTE
bron 37	vrij naar: Wikipedia
bron 38, 39	vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed., p.48 resp. kaart A, kaart B
bron 40	vrij naar: Statistisches Bundesamt, Wiesbaden 2015
bron 41	vrij naar: https://joop.bnnvara.nl/nieuws/merkel-staat-vierkant-wir-schaffen-das , 27-08-'17
bron 42	tekst: https://www.take-a-trip.eu/nl/dortmund/bezienswaardigheden/Dortmunder-U foto: vrij naar: panUrama GmbH, via www.gruenderkueche.de
bron 43	vrij naar: GeoBasis DE/BKG 2009, 2016, Google
bron 44	vrij naar: www.dortmunder-u.de
bron 45	www.populationpyramid.net
bron 47	vrij naar: Ab Jansen 11-06-2014 via www.rd.nl
bron 48	www.thatsmags.com
bron 49	vrij naar: www.backpackeninazië.nl
bron 50	vrij naar: www.weerplaza.nl , 29-10-2018